

MİLLİ MÜCADELE'NİN KAHRAMANLARI

-SERGİ-

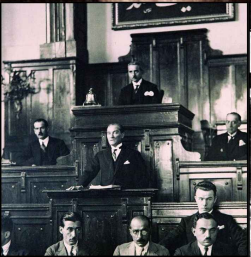
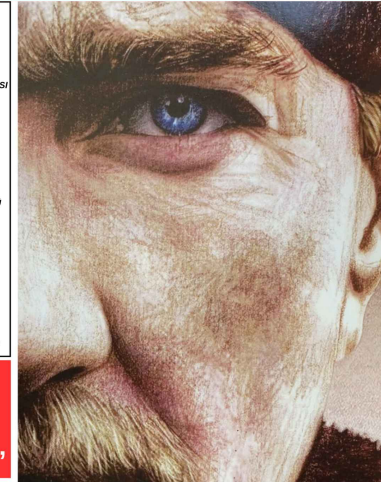
GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

TARİHİN AKIŞINI DEĞİŞTİREN LİDER

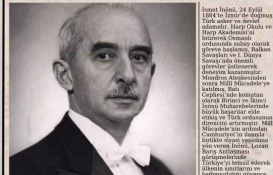
HAYATI	YAPTIĞI YENİLİKLER	ATATÜRK'ÜN DÖNEMİNDE AÇILAN KURUMLAR
• 1881 YILINDA SELANİK'TE DOĞDU • BABASI ALİ RIZA EFENDİ, ANNESİ ZÜBEYDE HANIM'DIR • ASKERİ OKULLARDA OKUDU; MATEMATİK ÖĞRETMENİ KENDİSİNE KEMAL ADINI VERDİ • 29 EKİM 1923'TE CUMHURİYETİ İLAN ETTİ VE TÜRKİYE'NİN İLK CUMHURBAŞKANI OLDU • 10 KASIM 1938'DE DOLMABAĞÇE SARAYI'NDA VEFAT ETTİ	SİYASİ ALANDA; • SALTANAT KALDIRILDI • CUMHURİYET İLAN EDİLDİ • HALİFELİK KALDIRILDI HUKUK ALANINDA; • MEDENİ KANUN KABUL EDİLDİ ... KADINLARA EŞİT HAKLAR VERİLDİ. • TEKKE VE ZAVİYELER KAPATILDI • EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDA TEVHİD-İ TEDRİSAT (EĞİTİM BİRLİĞİ) YASASI ÇIKARILDI • HARF İNKILABI YAPILDI • MİLLET MEKTEPLERİ AÇILDI, OKUMA YAZMA SEFERBERLİĞİ BAŞLATILDI TOPLUMSAL VE SOSYAL ALANDA; • KADINLARA SEÇME VE SEÇİLME HAKKI VERİLDİ • KILIK KIYAFET İNKILABI YAPILDI • SOYADI KANUNU ÇIKARILDI; KENDİSİNE "ATATÜRK" SOYADI VERİLDİ EKONOMİK VE BİLİMSEL ALANDA; • SANAYİ, TARIM VE ULAŞIM ALANINDA BÜYÜK ATILIMLAR YAPILDI • ÜNİVERSİTE REFORMU İLE MODERN BİLİM ANLAYIŞI YERLEŞTİ	ATATÜRK'ÜN DÖNEMİNDE AÇILAN KURUMLAR • ANADOLU AJANSI • ANKARA HUKUK FAKÜLTESİ • ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ • BURSA MERİNS HALI FABRİKASI • ÇOCUK ESİRGEME KURUMU • DEMİRYOLLARI VE LİMANLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ • DEVLET HAVA YOLLARI • DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ • ETİBANK • MADEN TETKİK ARAMA ENSTİTÜSÜ (MTA) • MERKEZ HİFZİSHHA ENSTİTÜSÜ • SÜMERBANK • TÜRKİYE ŞEKER FABRİKALARI (TÜRKŞEKER) • ZİRAAT OKULLARI VE YÜKSEK ZİRAAT ENSTİTÜSÜ • TÜRKİYE İŞ BANKASI • TÜRK DİL KURUMU • TÜRK TARİH KURUMU • DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI • SANAYİ VE MAADİN BANKASI • ELEKTRİK İŞLERİ ETÜD İDARESİ

"TARİH YAZMAK, TARİH YAPMAK KADAR MÜHİMDİR. YAZAN YAPANA SADIK KALMAZSA, DEĞİŞMEYEN HAKİKAT, İNSANLIĞI ŞAŞIRTACAK BİR MAHİYET ALIR."

ATATÜRK'ÜN SİLAH ARKADASLARI

İSMET İNÖNÜ

MİLLİ MÜCADELEDEKİ ROLÜ

FEVZİ ÇAKMAK

MİLLÎ MÜCADELEDEKİ ROLÜ

KAZIM KARABEKİR

İZZETTİN CALIŞLAR

KAZIM ÖZALP

REFET BELF

MİLLİ MÜCADELE İLE İLGİLİ ALINTILAR

HALİDE EDİP ADIVAR

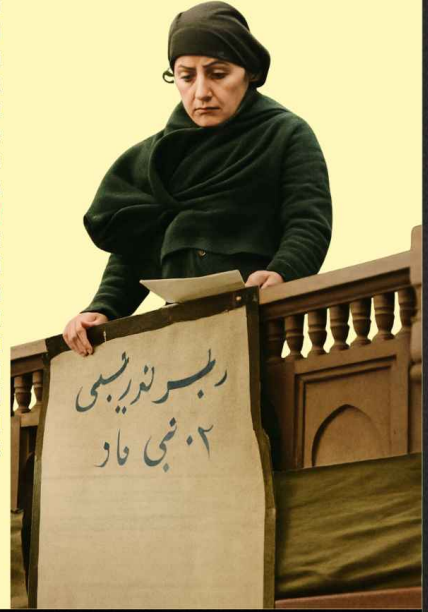

CUMHURİYETİN ENTELEKTÜEL KADINI

HAYATI VE FAALİYETLERİ

Halide Edip, 1882'de İstanbul'da dünyaya geldi. İstanbul Kız Lisesi'nde tarih öğretmenliği yaptıktan sonra 1908'de Tanin Gazetesi kadrosuna katılarak kadın haklarını savunan yazılar yazdı. Ayrıca Aşiyân, Demet, Şehbâl, Büyük Mecmua, Hâkimiyet-i Milliye gibi dergilerde de yazıları yayımlandı. 1910'lardan itibaren Ziya Gökalp'in etkisiyle Türkçü hareketin içinde yer aldı. Türk Ocakları'nda görev yaparak özellikle kadınlara millî ruhu aşılamaya çalıştı. Balkan Savaşları sırasında yaralı askerler için kurulan hastanede görev aldı; bu deneyim millî duygularını güçlendirdi ve Batı'ya olan güveninin sarsılmasına yol açtı. 15 Mayıs 1919'da İzmir'in işgali üzerine Türk Fatih ve Sultanahmet mitinglerinde halka hitap ederek millî heyecanı artırdı. Halide Edip Adivar, Mondros Mütarekesi'nin ağır şartlarını kabul etmemiş ve bunu "Türkiye'nin en korkunç ölüm-dirim mücadelesinin harbine bir mukaddime olmuştu" sözleriyle ifade etmiştir. Millî Mücadeleye katılmıştır. 23 Mayıs 1919'da Sultanahmet Meydanı'nda düzenlenen miting, Türk Millî Mücadelesi açısından önemli bir dönüm noktasıdır. Minarelerden yüz müezzinin sela okuduğu, tekbir seslerinin gökleri doldurduğu mitinge on binlerce kişi katılmıştır. Halide Edip topluluğa insanlık ve adalet esaslarına bağlı kalma, hiçbir kuvvete boyun eğmeme yeminini ettirmiştir. Bu konuşma, onun millî mücadeleye geçme hazırlıklarının başlangıcı olmuştur. 1921 yılında Halide Edip, Kızılay (Hilal-i Ahmer) adına cephede görev almak üzere Eskişehir ve Afyon'a gitmiştir. Daha sonra Mustafa Kemal Paşa'nın isteğiyle Batı Cephesi Komutanlığı'na katılmış ve gösterdiği hizmetlerinden dolayı kendisine "onbaşı" rütbesi verilmiştir. Cephede kadın olarak bulunması, hem askerler hem de halk üzerinde büyük bir moral etkisi yaratmıştır. Mitinglerde ileri sürdüğü başlıca görüşleri şöyledir:

- Türk milleti haksız işgale boyun eğmeyecektir. Vatan bir bütündür ve bölünemeyecektir.
- Kadınlar, çocuklar, askerler ve halk hep birlikte vatani savunmak zorundadır.
- İzmir yalnız değildir, bütün millet onun yanındadır.
- Türk milleti esir olamaz! Milletler dostumuz, fakat hükümetler düşmanımızdır.

"Ey Türk milleti! Bugün İzmir'i alanlar
yarın bütün vatani almak isteyecekler.
Fakat biz ölmedik, yaşıyoruz! Bu
topraklar Türk'ündür, Türk kalacaktır!"

Dün bütün İstanbul Sultanahmet Meydanına aktı:

Erzurum ile
İzmit'te
mitingler.

İzmit mitinginde,
gazeteler üzerindeki

YÜZBİN TÜRK YEMİN ETTİ

ÇETE EMİR AYŞE

MİLLÎ MÜCADELE'NİN KADIN EFESİ

Çete Emir Ayşe 1894 yılında İmamköy'de doğdu. Yunanların 15 Mayıs 1919'da İzmir'i işgal etmesinin ardından, Aydın'a da girecekleri haberi yörede yayılınca İmamköy'den Menderes tarafına göç edecekler arasında yer aldı. Yolculuk sırasında Arkadaşı Asiye'nin ve kız kardeşinin nehre düşerek boğulmalarına şahit oldu. Bu üzücü olaydan etkilenerek göç etmekten vazgeçti, köye dönüp direnmeye karar verdi.

"O günlerden iki hatıram kaldı: biri kadınlığımla yaptığım savaş, öteki de rahmetli Atatürk'ün göğsüme taktığı İstiklal Madalyası"

Millî Mücadele dönemi Aydın'ında **"ete elbisesi giymiş ilk kadınlardan biri"** olan Çete Emir Ayşe, Kuvâ-yı Milliye'ye kadınların cesurca katılmasının simgesidir. Dağa çıkarak Yunan işgaline karşı direnişin ön saflarında yer almıştır. Aydın'ın kurtuluşu olan 7 Eylül 1922 tarihine kadar Yunanlılara karşı savaşmıştır. Çete Emir Ayşe Millî Mücadeledeki başarılarından dolayı Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın önerisi ile TBMM tarafından Kırmızı Şeritli İstiklal Madalyası'na layık görülmüştür. Ölene kadar köyündeki evinde mütevazı bir hayat sürmüştür.

DOKTOR MUSTAFA BEY

MARAŞ KAHRAMANI

Maraş Milli Mücadelesi'nin en önemli sivil liderlerinden biri olan Elbistanlı Kökerler ailesine mensup Doktor Mustafa Bey 1882 yılında doğmuştur. Tahsil hayatını tamamlayarak 1908 yılında Mekteb-i Tıbbiye'den mezun olmuş ve Maraş'a yerleşerek serbest hekimlik yapmaya başlamıştır. Fransız işgalinin eli kulağında olduğu günlerde, şehirdeki direnişin hem fikir hem de eylem safhasında öncü olmuştur. Maraş Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin ve ulusal teşkilatın kurulması teklifini ilk kez ortaya atan ve bu fikri savunan kişidir. Fransızların şehre yerleşme hazırlıklarına başlaması üzerine, Doktor Mustafa Bey, derhal harekete geçmiştir.

Maraş Müdafaaasının ateşleyici olaylarından biri, onun Ulu Cami'de halka yaptığı derin etkili konuşmadır. Bu konuşmada, Fransız işgalinin sadece bir yönetim değişikliği olmayacağını, Adana'da olduğu gibi Ermenilerin desteğiyle Müslüman halka karşı işkence ve zulümlerin başlayabileceğini sert bir dille ifade etmiş, bu tehdide karşı tek çarenin halkın teşkilatlanması ve derhal silahlanması olduğunu vurgulamıştır. Bu hitap, direniş ruhunun Maraş halkının damarlarına yayılmasında kilit rol oynamıştır. Ancak, bu açık sözlü çağrılar onu Fransız ve yerel işbirlikçilerinin hedefi haline getirmiştir. Fransızların onu tutuklama niyetleri ve Ermenilerin suikast girişimleri endişesiyle, işgalin başlamasından bir gün önce, 28 Ekim 1919'da, kardeşi Eczacı Ömer Lütfi Bey ve diğer ileri gelenlerle birlikte şehri terk ederek Elbistan'a çekilmiştir. Bu çekiliş bir kaçış değil, aksine merkezî bir örgütlenme hamlesidir. Elbistan'da kaldığı süre zarfında, Kuva-yı Milliye'nin oluşturulması, silah ve cephane temini gibi hayati lojistik ve teşkilat çalışmalarını yürüterek Maraş direnişinin altyapısını kurmuştur.

Şehirde direniş patlak verdiğinde, Doktor Mustafa Bey ön saflarda yer almıştır. Direnişin simgesi olan Bayrak Olayı sırasında, halkla birlikte kaleye hücum eden Ancak, bu açık sözlü çağrılar onu Fransız ve yerel işbirlikçilerinin hedefi haline getirmiştir. Fransızların onu tutuklama niyetleri ve Ermenilerin suikast girişimleri endişesiyle, işgalin başlamasından bir gün önce, 28 Ekim 1919'da, kardeşi Eczacı Ömer Lütfi Bey ve diğer ileri gelenlerle birlikte şehri terk ederek Elbistan'a çekilmiştir. Bu çekiliş bir kaçış değil, aksine merkezî bir örgütlenme hamlesidir. Elbistan'da kaldığı süre zarfında, Kuva-yı Milliye'nin oluşturulması, silah ve cephane temini gibi hayati lojistik ve teşkilat çalışmalarını yürüterek Maraş direnişinin altyapısını kurmuştur.

Şehirde direniş patlak verdiğinde, Doktor Mustafa Bey ön saflarda yer almıştır. Direnişin simgesi olan Bayrak Olayı sırasında, halkla birlikte kaleye hücum eden ve Türk bayrağının yeniden göndere çekilmesini sağlayan kahramanlar arasındadır. Çatışmaların ilerleyen safhalarında Bertiz Kuva-yı Milliyesi Kumandanlığını üstlenmiş ve komutasındaki birliklerle Yumurtatepe'deki Fransız karargâhına karşı başarılı gerilla saldırıları düzenleyerek şehirdeki Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin hareket alanını genişletmiştir. n ve Türk bayrağının yeniden göndere çekilmesini sağlayan kahramanlar arasındadır. Çatışmaların ilerleyen safhalarında Bertiz Kuva-yı Milliyesi Kumandanlığını üstlenmiş ve komutasındaki birliklerle Yumurtatepe'deki Fransız karargâhına karşı başarılı gerilla saldırıları düzenleyerek şehirdeki Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin hareket alanını genişletmiştir.

BAYRAK OLAYI

Fransızlar şehre geldiğinde, Fransız generaller bir balo düzenledi. Bu baloda Fransız general, bir Ermeni kızını görerek onu dansa kaldırmayı teklif etti. Ermeni kadın, Fransızla tek bir şartla dans edebileceğini söyledi: kaledeki Türk bayrağının indirilip yerine Fransız bayrağının göndere çekilmesi. Bu şartı kabul eden general, 28 Kasım 1919'da kaledeki bayrağın derhal indirilmesini ve Fransız bayrağının çekilmesini emretti.

Cuma günü namaz kılmak için Ulu Cami'ye gelen halk, kaleye Fransız bayrağının çekildiğini gördü. Bu durumdan rahatsız olan Rıdvan Hoca minbere çıkıp halka şöyle seslendi: **"Kardeşlerim, şerefli bayrağımızı kalemizden indirildi, yerine gavur bayrağı çekildi. Bir Müslümanın namaz kılması için önce hür olması gerekir. Kalesinde gavur bayrağı dalgalanan bir millete namaz haramdır!"** Bu sözler üzerine halk kaleye hücum ettiler. İçlerinde Doktor Mustafa Bey'in de bulunduğu Maraş halkı, kaleye çıkıp tekrardan şanlı bayrağımızı göndere çekti ve Cuma namazını bayrağımızın gölgesinde Ulu Cami'de kıldılar.

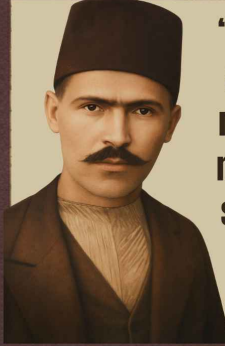
GÖKÇEN EFE

Millî Mücadelenın Efnanevi Zeybeđi

HAYATI

Gökçen Hüseyin Efe, Üdemiş'te doğmuştur. Sarıyeşil gözlerinden dolayı köylülerince kendisine "Gökçen" denilmiştir. Zeybekliğe Çakırcalı Mehmet Efe'nin çetesinde başlayan Gökçen Efe, onun 1911'de öldürülmesi ile Tire'nin Güme Dağı'nda kendi ekibini kurmuş ve bir müddet daha zeybekliğe devam etmiştir. Gökçen Efe, fidye için kimseyi rahatsız etmemiş, zaptiyelere kurşun sıkmamış ve devlet malına el uzatmamıştır.

"O, Yunanlılarla ne şan ne şeref için, ne de herhangi bir menfaat için değil; sırf Türk vatani ve Türk şerefi için çarpışmıştı."

GÖKÇEN EFE'NİN ŞEHADETİ

Yunan taarruzu sırasında hasta olan Gökçen, 180 kişilik kuvvetiyle Gücen Dağına inatla direniyordu. Düşmanın kalabalık mevcudunu gören civar köylerden ve zeybek müfrezelerinden takviyeler gelmeye başlamıştı. Böylelikle Gökçen'in yanındaki kuvvet 800 kişiyi bulmuştu. Çarpışma kazanılmak üzereyken sağ kanatta yer alan Bakırli Efe'nin kuvvetleri geri çekilmeye başladı. Yunanlılar bu boşluğa hızla girdiler. Boz Sırtı Tepesinde çarpışırken bu cepheden ateş altına alınan Gökçen Efe, ateşin Bakırli Efe'den geldiğini sanarak bir anlık ihtiyatsızlıkla ayağa kalkıp "Bakırli atma!" diye bağırdığı anda vurulmuştur. Ağır yaralanan Gökçen Efe oracıkta şehit düşmüştür. Gökçen Efe, dikkat çeken askeri kabiliyetiyle çok iyi planlanmış baskın hareketleri gerçekleştirerek Yunan işgal kuvvetlerine büyük sıkıntılar yaşatmıştır. Bu nedenle Batı Anadolu Kuvâ-yı Milliye'nin en önemli isimlerinden olmuş, bir "kahraman" olarak takdir görmüştür. Çarpışmalarda asla gözünü budaktan esirgemeyen Efe, her baskınında "Buna Gökçen baskını derler!" diye nara atardı. Gökçen Efe'nin iki kez kurtardığı Fata Köylü'ne hatırasını yaşatmak için "Gökçen" ismi verilmiştir.

MİLLÎ MÜCADELE'YE KATKILARI

Mondros Mütarekesi 19 Mart 1919 günü arkadaşlarıyla İzmir'den ayrılan Celal Bey (Bayar) Gökçen Efe ile temas kurarak olası bir işgale karşı teşkilatlanma hazırlıkları çerçevesinde Gökçen Efe ile görüşerek onu mücadeleye ikna etmeye çalışmıştır. Gökçen Efe'nin Kuvâ-yı Milliye'ye kesin olarak iştirak etmesindeki en önemli etkiyi şüphesiz Efe'nin hatırı dostu Hacı Halil Ağa'nın yazdığı mektup yapmıştır. Hacı Halil Ağa, Gökçen'e yazdığı mektupta, "Eskiden Osmanlı'ya karşı zeybeklik ediyor, kahramanlık yaptım sanıyordun. Zeybeklik yapacak zaman gelmiştir ve şimdidir. Memleketimizin bu acı hatii yüreğini sıztatmıyor mu? Hadi bakalım gayri iş başına..." demiştir. Bu mektup Gökçen Efe'de vatansever duyguları kuvvetle alevlendirmiş ve yeniden Kuvâ-yı Milliye'ye katılma kararını almasını sağlamıştır. Gökçen Hüseyin Efe, Kuvâ-yı Milliye'ye katıldıktan sonraki ilk faaliyeti Fata Baskını olmuştur. Fata Köylü, Üdemiş ve Tire ile Adagide'deki önemli askeri karargâhlarındandır. Gökçen Efe, 16 Ağustos 1919'da Köye baskını düzenlemiştir. Baskın, hazırlanış, plan ve uygulalış bakımından Bayar'ın deyimliyle "şaheser bir gerilla hareketidir". Gökçen Efe, Üçyol Muharebesi'ne de 300 kadar adamıyla katılmıştır. Gökçen Efe'nin baskınlarından bıkan, Üdemiş-Adagide yolunu açmak isteyen Yunan kuvvetleri Üdemiş'ten getirilen topçu, piyade ve makineli tüfeklerden oluşan mevcudu 5000 kişiyi yakın bir kuvvette, onun bulunduğu Kaymakçı'ya doğru 21 Kasım 1919 günü aniden taarruz etmişlerdir.

GÖKÇEN EFE: EGE'NİN KORKUSUZ NEFERİ, MİLLÎ MÜCADELE'NİN UNUTULMAZ KAHRAMANI

GÖRDESLİ MAKBULE (ASKER MAKBULE)

MİLLİ MÜCADELE'NİN CESUR KADINI

Gördesli Makbule (Makbule Hanım), 1902 yılında Manisa'nın Gördes ilçesinde doğmuştur. Genç yaşta evlenmiş, eşiyle birlikte Yunan işgaline karşı düzenlenen direniş hareketlerine katılmıştır.

Kurtuluş Savaşı yıllarında özellikle Batı Anadolu'da Yunan kuvvetlerine karşı verilen mücadelede aktif rol oynamıştır. Makbule Hanım, Milli Mücadele'ye katılmak için **Demirci Akıncıları** adıyla bilinen gönüllü kuvvetlere katılmış ve erkeklerle omuz omuza savaşmıştır. Sadece erzak taşımakla ve destek sağlamakla yetinmemiş, bizzat silahlı çatışmalara katılmıştır. Cesaretiyle çevresindekilere moral ve güç vermiştir.

Bugün Gördesli Makbule, Türk kadınının bağımsızlık mücadelesindeki kararlılığın ve fedakarlığının sembollerinden biridir.

GÖRDESLİ MAKBULE: MİLLİ MÜCADELE'NİN CESUR KADINI

Makbule Hanım, çete elamanlarının çoğundan iyi ata biner, tehlike anında en evvel silahı eline almış görülür. Dağ hayatının sıkıntı, zorluk ve tehlikelerine ve bütün ısrarlarına rağmen kocasından ayrılmamıştır.

Makbule Hanım

henüz 20

yaşındayken 17 Mart

1922'de Akhisar-

Sındırgı arasında

Koca Yayla'da

düşmanla girilen

bir çarpışma sonucu

başından aldığı bir

kurşunla şehit olmuş,

aynı yerde kanlı

elbisesi ve çizmesi

ile toprağa

gömülmüştür. Genç

yaşta yaşamını

yitirmesine rağmen

gösterdiği

kahramanlık,

Türk milletinin

bağımsızlık

uğruna verdiği

mücadelenin

simgelerinden biri

haline

gelmiştir.

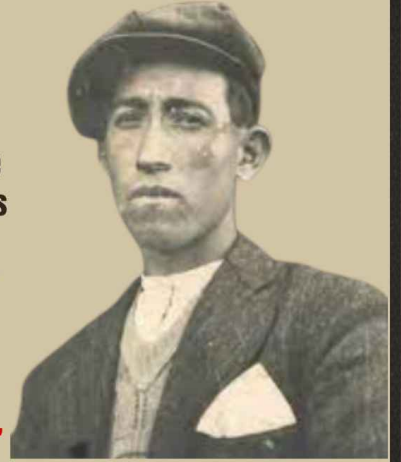
HALİME ÇAVUŞ

MİLLİ MÜCADELE’NİN KADIN KAHRAMANI

Uzun süre Halim Çavuş olarak bilinmiş, kadın olduğunu söylememiştir. Bir gün karlı bir havada İnegöl’den Sakarya Cephesi’ne cephane taşırken **Mustafa Kemal Paşa’nın** dikkatini çekmiştir. Mustafa Kemal kendi montunu mermilerin üzerine örterek cephaneyi koruyan Halime Çavuş’tan nüfus cüzdanını istemiş, “Sen kız mısın?” sözü üzerine de “Evet” demiştir. Paşa’nın “Üşümüyor musun?” sorusuna verdiği tarihi cevapla, vatan sevgisini özetlemiştir:

“Benim üşümem hiç önemli değil. Bu cephane yüzlerce, belki de binlerce askerimizi koruyacak.”

HAYATI

Halime Kocabıyık, 1898’de Kastamonu’- merkeze bağlı Duruçay Köyünde doğdu. Anne-babasının “kızım gitme” şeklinde yalvarışlarını dinlemeden 14-15 yaşlarında mücadeleye katılan Halime Hanım, uzun yıllar erkek zannedildi. Kurtuluş Savaşı’na giderken erkek kılıfına girdi, erkek gibi tıraş oldu, saçını kazıttı ve kimseye kadın olduğunu söylemeden Türk askerinin arasına karıştı. Mühimmat taşımada birçok görev yaptı. Bir Düşmanın açtığı ateş sonucu bir ayağı sakat kaldı. Halime Çavuş Milli Mücadele’den sonra da askeri üniformasını üzerinden çıkarmamıştır.

SAVAŞ SONRASI

Savaş bittikten sonra Mustafa Kemal Paşa Halime Çavuş’u, Ankara’ya davet etmiştir. Ankara’ya gelen Halime Çavuş, Paşa’yı tanımadığından yaverine kim olduğunu sormuş, öğrenince de koşup elini öpmüştür. Mustafa Kemal Paşa’nın “Seni yollamıyorum, gel bizim kızımız ol.” demesi üzerine “Annem, babam beni bekler.” diye cevap vermiştir. Bunun üzerine “Ben ana babaya itaatli evlada saygı duyarım.” diyerek Gazi tarafından çeşitli hediyelerle taltif edilmiş ve evine dönmüştür. Kendisine bir törenle İstiklal Madalyası ve “**Çavuş**” rütbesi verilmiştir. Ayrıca “**Gazi**” ünvanı da almıştır. İstiklal madalyası ve gazi ünvanı almıştır. 1949’da vatana hizmetinden dolayı maaş bağlanmıştır.

HALİME ÇAVUŞ: MİLLİ MÜCADELE’NİN KADIN KAHRAMANI

15 MAYIS 1919

Hasan Tahsin (Osman Nevres), 1888 yılında Selanik'te dünyaya gelmiştir. Çocukluk yıllarını, siyasi çalkantıların yoğun olduğu bir dönemde geçiren Tahsin, küçük yaşlardan itibaren Fransızca ve Yunanca öğrenmiş, eğitimine Selanik'te devam etmiştir. Gençlik döneminde yazı yazmaya yönelmiş; çeşitli gazetelerde kaleme aldığı makalelerde özgürlük, bağımsızlık ve vatan fikrini savunmuştur. Düşüncelerinden dolayı birçok kez sorgulanmış, takip edilmiş, zaman zaman tutuklanmıştır. Ancak baskılar, onun milli fikirlerini savunma iradesini azaltmamış; bilakis kuvvetlendirmiştir. Gazetecilik mesleği vesilesiyle İstanbul'a gelmiş, burada politik yazılar yazmaya devam etmiştir. Bu süreçte "Hasan Tahsin" adını kullanmaya başlamış ve yazılarını bu imza ile yayımlamıştır. I. Dünya Savaşı sonlarına doğru İzmir'e geçerek, yaklaşmakta olan işgale karşı halkı uyarmış; kamuoyu oluşturmak amacıyla faaliyetlerde bulunmuştur. İzmir'in işgal edileceğinin kesinleştiği günlerde, çevresine ve okuyucularına tek bir gerçeği hatırlatmıştır: "Bu millet esir edilemez."

İlk mücadele

15 Mayıs 1919 sabahı, Yunan işgal kuvvetleri İzmir rıhtımına çıkmış, şehir kontrol altına alınmaya başlanmıştır. İşgal kuvvetleri, resmi tören eşliğinde ilerlerken, Hasan Tahsin kalabalığın içinden çıkarak, taşıdığı silah ile Yunan askerlerine ateş açmıştır. Bu eylem, kayıt altına alınmış ilk silahlı direniştir. Tahsin'in sıkıdığı kurşun, sadece bir mermi değil, Milli Mücadele'nin başlangıç işareti, Türk milletinin "teslim olmayız" kararlılığının ilanı olmuştur.

İSTİKLÂLİN İLK KURŞUNU

Silahlı direnişin hemen ardından Hasan Tahsin, işgal kuvvetlerince vurulmuş ve aynı gün şehit edilmiştir. Ancak onun attığı kurşun, tüm Anadolu'da bağımsızlık ruhunu ateşlemiş; kısa süre içinde milli direniş örgütlenmelerinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs'ta Samsun'a çıkışıyla başlayan Kurtuluş Savaşı, Hasan Tahsin'in başlattığı direniş iradesinin tüm yurda yayılmasıyla gelişmiştir.

Hasan Tahsin, tek başına attığı bir kurşunla, tüm bir milletin dirilişinin simgesi hâline gelmiştir. Bugün adı, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlık tarihine "İlk Kurşunu Sikan Gazeteci" olarak geçmiştir.

Hayatı cesaretle, ölümünü şehadetle; adı ise milletin hafızasında yerini almıştır.

"Bu kurşun, istiklâlin ilk kurşunudur."

— Hasan Tahsin (Osman Nevres)

15 Mayıs 1919 – İzmir

KÖPRÜLÜ HAMDİ BEY

AKBAŞ BASKINI KAHRAMANI

1888'de Vardar'a bağlı Köprülü kasabasında doğdu. Babası Kolağası İbrahim Bey'di. Küçük yaşta yetim kaldığından, dayısı Celalettin Bey tarafından yetiştirildi. İlk öğrenimini Köprülülü kasabasında, orta öğrenimini Üsküp İdadisi'nde yaptı. Ardından İstanbul'a gelerek Mülkiye'yi bitirdi. Memurluk yaşamına Kosova'da Maiyyet Memuru olarak başladı. 1912 yılında patlak veren Balkan Savaşı'na kadar bu görevde kaldı. Balkan Savaşı sırasında Yedek Subay olarak orduya katılıp, Kumanova Cephesi'nde Sırlara karşı savaştı.

Hamdi Bey 200 kişilik bir kuvvetle, çarpışa çarpışa çete savaşı yaparak Edirne'ye, Mehmed Şükrü Paşa kuvvetlerine ulaştı. 10 Temmuz 1913 tarihinde Osmanlı kuvvetlerinin Edirne'yi Bulgar kuvvetlerinden geri almasının ardından, Edirne Polis Müdürlüğü İdari Bölüm Başkanlığı'na, birkaç ay sonra da Edirne'ye bağlı Demirköy Kazası kaymakamlığına tayin oldu. Burada Bulgar sınırından sızan çetelerle mücadeleleri bizzat yönetti. 1915'te Malkara kaymakamı oldu. 1916'da Keşan kaymakamlığına nakledildi. Keşan'dan Balıkesir'in Sındırgı Kazası kaymakamlığına tayin oldu. 26 Temmuz 1917 tarihinde Edremit kaymakamlığına atandı.

Edremit kaymakamı iken 6 Nisan 1919'da Damat Ferit Paşa Hükümeti tarafından İttihatçı olduğu için görevden alındı ve hakkında tutuklama kararı çıktı. Bu durumdan o tarihte Balıkesir Mutasarrıfı ve yakın arkadaşı olan Tunalı Hilmi sayesinde kurtularak Yunan işgali altındaki Burhaniye'ye gitti ve bölgedeki dağınık Kuvâ-yi Milliye'yi örgütledi. Önce Ayvalık'taki Ali Çetinkaya ile sonra Bandırma'daki 61. Tümen Komutanı Kâzım Özalp ile iş birliği yaptı. Balıkesir Kongresi'ne katıldı. **Köprülü Hamdi Bey, 26/27 Ocak 1920'de 40 arkadaşı ile birlikte Eceabat yakınlarındaki Fransız kuvvetlerinin bulunduğu cephenin ötesine geçerek çok sayıda silah ve mühimmat ele geçirildiği Akbaş Cephaneliği Baskını'nı düzenledi.**

Yunan birliklerince Ayvalık'ın işgali üzerine bölgedeki 172. Alay Komutanı Kaymakam Ali Bey ile birlikte, bu bölgede bir cephe oluşturdu. 172. Alay'ın birlikleri ve yöre halkından gönüllülerden oluşturduğu milis kuvvetler, bölgedeki Yunan ilerlemesini durdurdu. 1919 yılının Ağustos ayında Balıkesir Heyet-i Merkeziye üyeliğine seçildi. Asker ve silah tedariki, Anzavur Ayaklanması, Yunan birliklerinin Soma-Salihli hattında gelişen taarruzlarında etkin rol aldı. Yönettiği Akbaş Cephaneliği Baskınından sonra Biga'da görevliken Anzavur Ahmet kuvvetlerinin 16 Şubat 1920 tarihinde başlayan saldırıları sırasında, 17 Şubat 1920 günü Anzavur kuvvetlerine esir düştü. Ertesi gün Biga'ya getirilirken şehit edildi. Cenazesi isyancılar tarafından Biga hükümet meydanına atıldı. Yaklaşık bir hafta bu şekilde kaldıktan sonra Yusuf İzzet Paşa'nın emriyle tören yapılmadan Küllük mezarlığına defnedildi. Cumhuriyet'in ilanından sonra cenazesi bulunduğu yerden alınıp başka bir yere nakledildi. 1941 yılında ise törenle Biga şehitliğine defnedildi.

MİLLİ MUCADELE'NİN KAHRAMANLARI

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
TARİH KULÜBÜ

MÜNEVVER SAİME (ASKER SAİME)

GÖLGEDEKİ KAHRAMAN

HAYATI

Kafkasya göçmeni bir ailenin kızı olarak Edirne'de dünyaya gelen Münevver Saime, İstanbul Darülfünun'da eğitim görmüştür.

Münevver Hanım Ankara'ya kaçacağı zamana kadar erkek gibi giyinir, sırtında asker elbisesine benzer bir ceket bulunurdu. Gerek Darülfünun'da, gerek Sultanahmet ve Fatih Mitinglerinde asker elbisesini andıran kıyafeti nedeniyle birçok dinleyicinin onu erkek zannetmiş olması burada hazır bulunan İtilaf Devletleri temsilcilerinin dikkatini üzerine çekmiştir. Mitinglerde yaptığı konuşmalardan dolayı tutuklandıktan sonra

eşi Zabiti Münir Bey ile Ankara'ya tebdili kıyafetle nakledilerek orada askeri görevlerde bulunmuşlardır. Fedakar karı-koca İstiklal Savaşı'ndan sonra İstanbul'a dönmüştür. Münevver Saime Hanım Maarif Vekaletince muallimlik olarak İstanbul Beyoğlu Lisesine (Atatürk Lisesi) edebiyat öğretmeni olarak atanmıştır.

22 Mayıs 1919'da Kadıköy miting konuşmasında
**"Ey tarihlerinin kara gününü yaşayanlar!
Milletler için yeniden dirilmek var!
Bugün elimizde top, tüfek denilen alet
yok; fakat ondan büyük, ondan kuvvetli
bir silahımız var: Hak var, Allah var!"**

MİLLİ MÜCADELEYE KATKISI

1 Aralık'ta Yozgat İsyanını bastırmak için gönderilen askeri birlikte Saime Hanım ve eşi Münir Bey'de görevde yer aldı. İsyan bastırıldıktan sonra Saime Hanım Ankara'ya döndü. Bu defa İstanbul ve Ankara arasında cephe arkasında istihbarat görevi için İstanbul'a gönderilmiştir. Saime Hanım, Ankara ile İstanbul arasında kuryelik yaparak Hilafetçi ve İtilaf Devleti kuvvetlerini şüpheye düşürmeden, büyük bir fedakarlık göstermiştir ve verilen görevleri eksiksiz yerine getirmiştir. Yaptığı bu hizmetlerden dolayı kendisine **"Asker"** unvanı verilmiştir. Kendisine Münevver Saime Asker olarak anılmıştır. Hizmetler sonucu **1921'de Kırmızı Şeritli İstiklal Madalyası** ile onurlandırıldı. Öğretmen olarak cephede kazandığı vatan sevgisini ve bilincini öğrencilerine aktarmaya devam den Münevver Saime kurucu neslin yetiştirilmesine ömrünü adanmıştır.

MÜNEVVER SAİME : GÖLGEDEKİ KAHRAMAN

NEZAHAT ONBAŞI

MİLLÎ MÜCADELE'NİN ÇOCUK KAHRAMANI

Nezahat Onbaşı, asıl adıyla Nezahat Baysel, Türk Kurtuluş Savaşı'nın küçük yaşta cepheye katılan kahramanlarından. 1910 yılında İstanbul'da doğdu. Annesini küçük yaşta kaybedince, babası Yüzbaşı Hafız Halit Bey onu cepheye beraberinde götürmek zorunda kaldı. Böylece önce Çanakkale Savaşı'na katılan Nezahat, daha sonra babasının emrindeki 70. Alay ile Millî Mücadele'de yer aldı. Çocukluğu savaş cephelerinde geçti, ata binmeyi ve silah kullanmayı öğrendi. İlk asker elbisesini 1920'de giydi. İlk silahı, cephede karşılaştığı Çerkes Ethem tarafından kendisine hediye edildi. Yunan kuvvetlerinin "Kızlı Alay" dedikleri 600 kişilik 70. Alayın simgesi haline geldi.

Türk ordusunun Yunanlara karşı ilk defa yenilgi aldığı cephelerden biri olan Gediz Cephesi'nde kaçan askerlerin geri döndürülüp birliğin toparlanmasında rolü oldu;

**"BEN, BABAMIN YANINA ÖLMEYE GİDİYORUM.
SİZ NEREYE GİDİYORSUNUZ?"**

Cephedeki varlığı Mustafa Kemal ve İsmet Paşaların da dikkatini çekti. Alayı ziyareti sırasında Mustafa Kemal Paşa ile tanışan Nezahat Hanım, daha sonra üç kez daha cephede Mustafa Kemal Paşa ile karşılaştı. 70. Alay'la birlikte Sakarya, Gediz ve Aydın cephelerinde görev yaptı; mermi taşıdı, yaralıları kurtardı ve büyük cesaret gösterdi. TBMM onun kahramanlığını fark ederek İstiklal Madalyası verilmesini gündeme aldı. Fakat madalya ölümünden sonra verilebildi. Savaştan sonra sade bir hayat sürdü ve 1994'te vefat etti. Nezahat Onbaşı, Türk tarihinin ilk "çocuk askeri" olarak hafızalara kazınmıştır.

SÜREYYA SÜLÜN HANIM

DOĞU CEPHESİNİN KAHRAMAN GAZİSİ

Millî Mücadele'nin adsız kahramanlarından biri olan Süreyya Sülün Hanım, Van'da doğmuştur. Babası, bölgede çıkan iç karışıklıklar sırasında şehit düşmüştür. Van ve çevresi, Ermeni çetelerinin zulüm ve saldırılarına maruz kalınca, yöredeki halk yurtlarını savunmak için silaha sarılmıştır. Erek kasabasında toplanan yaklaşık 500 kişilik kahraman bir müfreze, vatani müdafaa etmeye karar verir. Süreyya Sülün Hanım ve üç kardeşi de bu kahramanlar arasındadır. Sürekli bombardıman altında savaşıarak Karaköse (Ağrı) üzerinden Sarıkamış'a kadar gitmiştir. Murat Irmağı boylarında bir buçuk ay boyunca düşman kuvvetleriyle göğüs göğüse çarpıştıktan sonra, Doğubeyazıt ve Yukarı Taşlıçay köyleri civarında binlerce Türk köylüsünün işkencelerle öldürüldüğünü görünce, Süreyya Hanım hınçla düşmana hücum edenlerin en önünde yer almıştır. İğdir civarında yaşanan kanlı çatışmalarda Rusya'dan takviye alan düşmana rağmen 500 kahraman geri çekilmeden kahramanca çarpışmıştır.

Bu çatışmalarda Süreyya Hanım'ın üç kardeşi şehit düşmüştür. Kardeşleri kollarında can vermesine rağmen Süreyya Hanım yılmamış, savaş meydanını terk etmemiştir. Savaş sonunda yalnızca dört kişi sağ kalmıştır. Süreyya Hanım, yaralı hâlde Karaköse'ye dönerek Ziverbey Taburu'na katılmış ve Erzurum'a ulaşmıştır. Cumhuriyet döneminde, Mustafa Kemal Atatürk tarafından gazilik unvanı verilmiş, kendisine İstanbul Laleli'de bir ev hediye edilmiştir. Savaşın ardından Haseki Hastanesi'nde yıllarca gönüllü hemşirelik yapmış, hayatını insanlara hizmete adanmıştır. Kasım 1968'de vefat etmiştir. O, Millî Mücadele'nin isimsiz kahraman kadınlarından biri olarak Türk kadınının cesaret, fedakârlık ve vatan sevgisinin sembollerinden birisi olmuştur.

ŞAHİN BEY

GÜNEY CEPHESİNİN KAHRAMANI

HAYATI

Asıl adı Mehmed Said olmasına rağmen Urfa yolunda gösterdiği mücadeleden ötürü "Şahin Bey" lakabı takılmıştır. 1877 yılında Antep'te doğmuştur. Yemen, Trablusgarp ve I. Dünya Savaşı cephelerinde görev yaptıktan sonra 1918 yılında İngilizlere esir düştü. Mütareke gereği serbest bırakılınca Esaretten döndü. Milli Mücadele sırasında Kilis-Antep yolunun savunulması için Kuva-yı Milliye komutanlığına getirildi. 28 Mart 1920'de kendi komutasındaki birliklerle tutulan Elmalı köprüsünde meydana gelen çarpışmada şehit düştü. Antep Savunmasında üstün yararlılıklar göstermesi nedeniyle Şahin Bey'in anısına Şahinbey ilçesine adı verilmiştir.

**"Ben Antepliğim Şahinim Ağam
Mavzer omzuma yük,
Ben yumruklarım ile dövüşeceğim
Yumruklarım memleket kadar büyüktür"**

FAALİYETLERİ

"MÜSTERİH OLUNUZ, DÜŞMAN ARABALARI CESEDİMİ ÇİĞNEMEDEN ANTEP'E GİREMEZ!"

Şahin Bey'in kritik görevi, Fransız işgal güçlerinin lojistik hattı olan Kilis-Antep yolunu savunmaktır. Az sayıda müfrezeyle yolu kapatarak Şubat ve Mart ayı başlarında Fransızların Antep'e yaptıkları sevkıyatları durdurmuş ve bu güçleri geri çekilmeye zorlamıştır. Düşmanın şaşkınlığı yerini öfkeye terk etmiş ve Antep'e ulaşmak düşman kuvvetleri için bir prestij meselesi olmuştur. Fransız kuvvetleri 25 Mart 1920'de sekiz bin piyade, iki yüz süvari, 1 batarya topu, 16 ağır makinalı tüfek, çok miktarda otomotik tüfek ve 4 tankla saldırıya geçmiştir. Kahraman Şahinbey ancak 100 kişi kalan fedailerıyla düşmanın karşısına dikilmiş, 25 Mart günü sabahtan akşama kadar çatışarak düşmana ağır kayıplar verdirmiştir. 28 Mart sabahına kadar düşmana aman vermeyen Şahinbey, durumun gittikçe kritik hal almasından sonra kendisine geri çekilmeyi söyleyenler şöyle diyordu: "Düşman buradan geçerse, ben Ayıntap'a ne yüzle dönerim? Düşman ancak benim vücudum üzerinden geçebilir." Çatışmanın dördüncü günü Şahinbey'in yanında 18 kişi kalmıştır. Onların da şehadetinden sonra tek başına kalan Şahinbey, son kurusu kalıncaya kadar direnmiştir. Atacak kurşunu kalmayan Şahinbey, tüfeğini yere çarparak kırmış ve sel gibi üzerine hücum eden düşmanlara karşı yumruklarını kullanmıştır. Silahsız Şahinbey'in yanına yaklaşamayan düşman askerleri, uzaktan ateş ederek Şahinbey'i şehit etmişler, ardından süngü darbeleri ile aziz naaşını parça parça etmişlerdir.

TOPAL OSMAN AĞA

MİLLÎ MÜCADELENİN KARADENİZLİ KAHRAMANI

MİLLÎ MÜCADELE YILLARI: 1919 - 1923

MEMLEKETTEN HAVADİSLER

YAŞAM ÖYKÜSÜ

Topal Osman Ağa, 1883 yılında Giresun'un Hacı Hüseyin Mahallesi'nde dünyaya geldi. Babası Mehmet Efendi, annesi Hatice Hanım'dır. Genç yaşta çalışkan, mert ve gözü pek biri olarak tanındı. O yıllarda askeri bir okul eğitimi almadı; fakat ordu içinde yetişmiş subaylar gibi disiplinli ve yönetim yeteneği güçlüydü. 1923 yılında hayata gözlerini yumdu.

BAŞARILARI VE CESARETİ
Giresun'da millî direnişi örgütleyerek, Mustafa Kemal Paşa'nın hareketine halk desteği kazandırdı. Sakarya Zaferi'nin kazanılmasında gönüllü alayının büyük payı oldu. Askerlerine hem disiplin hem cesaret aşilayarak "Giresunluların Alayı"nı tarihe yazdırdı.

ASKERLİK VE "TOPAL" LAKABININ HİKAYESİ

Osman Ağa, genç yaşta Balkan Harbi'nde Osmanlı Ordusu'na gönüllü olarak katıldı. Çatalca cephesinde savaştı. Bu savaş sırasında sağ diz kapağından yaralandı, topal kaldı ve böylece Topal lakabını edindi, ama savaşmayı bırakmadı.

O günden sonra herkes ona "Topal Osman" demeye başladı. Savaşta gösterdiği cesaretle komutanlarının dikkatini çekti, askerliğe olan ilgisi ve halkı örgütleme kabiliyetiyle öne çıktı.

1919'da Mustafa Kemal Paşa Samsun'a çıktığında, Osman Ağa hemen onun yanında yer aldı. O artık Millî Mücadele'nin Karadeniz ayağının lideriydi.

GİRESUN GÖNÜLLÜLERİ VE KURDUĞU ALAYLAR

Osman Ağa, Karadeniz'in yiğit gençlerinden oluşturduğu "Giresun Gönüllü Alayı" ile Millî Mücadele'ye damga vurdu. Kısa sürede büyüyen bu birlik, "47. ve 42. Giresun Gönüllü Alayları" adıyla düzenli orduya bağlandı. Kuvayı Milliye ruhunu taşıyan bu kahramanlar, henüz resmi ordu kurulmadan önce cephede düzenli asker gibi savaşarak büyük fedakârlıklar gösterdi. Osman Ağa ve gönüllü askerleri Amasya, Tokat, Sivas, Ankara ve Sakarya cephelerinde görev aldı. Özellikle Sakarya Meydan Muharebesi'nde Giresun Alayı'nın gösterdiği kahramanlık, tarihe altın harflerle yazıldı. Osman Ağa, savaş boyunca daima askerlerinin önünde yürüdü; hiçbir zaman arkalarında durmadı. Bu duruşu, onun liderlik anlayışını ve cesaretini simgeleyen en güçlü göstergelerden biri oldu.

YEREL DİRENİŞİN BAŞLANGICI

1918 yılında Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Anlaşması'nı imzalamasıyla birlikte ordu dağıtıldı ve ülke savunmasız kaldı. Bu süreçte Karadeniz bölgesindeki Türk köyleri, Rum çetelerinin saldırılarına maruz kalmaya başladı. Giresun'da yaşayan Osman Ağa ise bu tehdit karşısında sessiz kalmadı; kendi milis birliğini kurarak bölgeyi savunmaya başladı. Kısa sürede çevrede düzeni sağlayan bu birlik, halkın güvenini kazandı ve Karadeniz'de millî direnişin simgesi hâline geldi.

"Vatan için ölmek namustur, korkaklık utançtır." Milis Yarbay'ı Topal Osman Ağa

YÖRÜK ALİ EFE EFELERİN EFESİ

Yörük Ali Efe, 1895 yılında Aydın'ın Sultanhisar ilçesine bağlı Kavaklı köyünde doğmuştur. Çocukluk yıllarını Ege Bölgesi'nin geleneksel zeybek kültürü içinde geçirmiş, bu kültürün temelini oluşturan cesaret, adalet ve dayanışma değerleri, onun kişiliğinde belirleyici bir rol oynamıştır. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde sorunlara ve haksızlıklara karşı direnmek amacıyla dağa çıkarak zeybek topluluklarına katılmıştır. Bu süreçte dönemin tanınmış efelerinden eğitim almış, silah kullanımı ve liderlik konusunda deneyim kazanmıştır. Kısa sürede çevresinde adil ve cesur bir lider olarak tanınan Yörük Ali, halk tarafından "koruyucu efe" kimliğiyle saygı görmüştür. Zeybek teşkilatlarında edindiği tecrübe, halkla kurduğu güven ilişkisi ve bağımsızlık anlayışı, ilerleyen yıllarda Millî Mücadele döneminde üstleneceği liderliğin temelini oluşturmıştır. Yörük Ali Efe, 1951 yılında Nazilli'de vefat etmiş ve burada toprağa verilmiştir. Evinin yerine müze yapılmıştır.

Millî Mücadele yıllarında Ege Bölgesi'nde öne çıkan en önemli yerel direniş liderlerinden biri Yörük Ali Efe'dir. İzmir'in 15 Mayıs 1919'da Yunan kuvvetlerince işgal edilmesinin ardından, Aydın ve çevresinde halkın tepkisini örgütleyerek direniş hareketini fiilen başlatmıştır. Yörük Ali Efe, kısa sürede çevresinde toplanan zeybek gruplarını disipline etmiş ve bu birlikleri Kuvâ-yi Milliye'nin çekirdek güçlerinden biri hâline getirmiştir. Onun liderliğinde 16/17 Haziran 1919 gecesi gerçekleştirilen **Malgaç Baskını, Millî Mücadele tarihinde düzenli, bilinçli ve millî şuurla işgalcilere yapılan ilk büyük yerel direniş eylemlerinden biri olarak kabul edilir.** Bu baskında, Yunan kuvvetlerinin bulunduğu Aydın yakınlarındaki Malgaç Köprüsü'ne yapılan saldırı sonucunda düşmana ağır kayıplar verdirilmiş, Yunan Ordusu Nazilli'deki kuvvetlerini Aydın istikametine geri çekmek zorunda kalmıştır. Bu olay, bölgedeki halkın direnişe katılımını artırmış ve bağımsızlık inancını pekiştirmiştir.

“Biz silahı efelik için değil, vatan için çektik.”

Malgaç baskını bölgedeki halkın direniş katılımını artırmış ve bağımsızlık inancını pekiştirmiştir. Yörük Ali Efe, Millî Mücadele boyunca Aydın, Nazilli ve çevresinde gerilla taktikleriyle işgal kuvvetlerine karşı savaşmış; aynı zamanda halkın güvenliğini sağlamaya ve yerel düzeni korumaya çalışmıştır. Mücadelesi, sadece askerî başarılarla değil, halkın öz gücüne dayanan bir direniş örneği oluşturmasıyla da önem taşır. Yörük Ali Efe, Millî Mücadele'nin başlangıç döneminde Ege direnişinin sembol ismi olmuş; gösterdiği liderlik, cesaret ve örgütleyici yetenekleriyle Anadolu'daki bağımsızlık hareketinin gelişimine önemli katkı sağlamıştır.

